

ע"פ 4074/16 - אורן אלמקייס נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 4074/16

לפני:
כבוד השופטת ע' ברון
אורן אלמקייס

המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע ב-תפ"ח 26879-11-12 מיום 4.4.2016 שניתן על ידי כבוד השופטים נ' זלוצ'ובר, י' רז לוי ו-ש' פרידלנדר

בשם המבקש: עו"ד רפי ליטן

בשם המשיבה:

עו"ד נורית הרצמן

בשם המשיבה:

החלטה

לפניי בקשה לעיכוב ביצוע רכיב תשלום הקנס שהושת על המבקש, במסגרת גזר הדין שניתן בעקבות הרשעתו בסדרת עבירות שביצע במסגרת ארגון פשיעה.

הרקע לבקשה

1. נגד המבקש ו-7 נאשמים נוספים הוגש ביום 27.11.2012 כתב אישום רחב יריעה, הכולל חמישה עשר אישומים, לבית המשפט המחוזי בבאר שבע ב-תפ"ח 26879-11-12 (כבוד השופטים נ' זלוצ'ובר, י' רז לוי ו-ש' פרידלנדר). כתב האישום מייחס למבקש עבירות של ניהול, ארגון והכוונת פעילות בארגון פשיעה לפי סעיף 2(א)(1) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003; שתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); סיוע לניסיון רצח לפי סעיף 305(1) בצירוף סעיף 31 לחוק; ניסיון לרצח לפי סעיף 305(1) לחוק; עבירות רבות של ארגון משחקים אסורים לפי סעיף 225 לחוק ושל החזקה וניהול מקום משחקים אסור לפי סעיף 228 רישא לחוק; חמש עבירות של מרמה, ערמה ותחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]; ועבירות רבות של הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. על פי המתואר בכתב האישום, המבקש היה מבכירי ארגון הפשע שבראשו עמד אילן בן שטרית ושפעל בעיר אילת בין השנים 2008 עד 2012. במשך תקופה זו הטיל הארגון אימה ופחד על תושבי העיר אילת, ועיקר פעילותו ורווחיו נבעו מכספי הימורים לא חוקיים, מתן הלוואות בריבית קצוצה, סחיטת "דמי חסות" ממועדונים באילת, עבירות מס והלבנת הון – כאשר במסגרת פעילויות אלו בוצעו גם עבירות האלימות המפורטות לעיל.

המבקש כמו גם יתר הנאשמים כפרו באישומים נגדם, אולם ביום 2.9.2015 הורשע המבקש בכל העבירות שיוחסו לו למעט בעבירת הסיוע לניסיון רצח. ההרשעה התבססה בעיקרה על עדותו של עד המדינה א'ו' ששימש כנהג ועושה דברו של ראש הארגון, אילן בן שטרית. זאת, לצד עדויותיהם של הנאשמים עצמם, למעלה ממאה עדי תביעה, האזנות סתר וראיות רבות נוספות. ביום 4.4.2016 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המבקש והעמידו על 12 שנות מאסר בפועל, שנתיים מאסר על תנאי וקנס בגובה 400,000 ש"ח או 6 חודשי מאסר תחתיו, וזאת בהינתן הקביעה כי הכנסותיו של המבקש מהפעילות העבריינית עמדו על 2.5 מיליון ש"ח. בית המשפט הדגיש את חומרת המעשים שבהם הורשע המבקש, וציין כי בעת גזירת העונש נלקחת בחשבון מחד גיסא העובדה שהמבקש הוא נשוי ואב לשניים, כמו גם ששירת שירות צבאי מלא והעובדה שהיה עצור במהלך 3 שנות ניהול המשפט בתנאים לא פשוטים; ומאידך גיסא נלקח בחשבון עברו הפלילי המכביד.

2. ביום 19.5.2016 הגיש המבקש ערעור הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, ובתוך כך על הקנס שהושת עליו. המבקש טרם הגיש את נימוקי הערעור, ומפאת היקף החומרים ביקש ארכה להגשתם עד ליום 1.9.2016. בד בבד עם הגשת הודעת הערעור הגיש המבקש את הבקשה שלפניי, לעיכוב ביצוע רכיב הקנס שבגזר הדין, כך שזה יעוכב עד למתן פסק דין בערעור. לטענת המבקש אין באפשרותו לשלם את הקנס מאחר שהוא נתון במעצר מזה כ-3 שנים, ועתיד לרצות בסך הכל 12 שנות מאסר. כמו כן מצוין המבקש כי כל רכושו חולט, וכי הוא היחיד מבין הנאשמים שרכושו חולט. עוד טוען המבקש כי טעה בית המשפט המחוזי כאשר העריך את הכנסותיו מהפעילות העבריינית ב-2.5 מיליון ש"ח, כשלמעשה הן היו נמוכות יותר. בהקשר זה טוען המבקש כי בכוונתו לערער על הממצא שלפיו היה שותף בניהול של מועדון בינגו, שלכאורה היה מקור הכנסתו העיקרי, ועל כן ממנו נגזר חלק הארי של הקנס.

לטענת המדינה דין הבקשה להידחות, בראש ובראשונה מן הטעם שאין בביצוע עונש הקנס משום גרימת נזק בלתי הפיך למבקש, שהרי במידה שיזכה בערעור יוחזר לו הסכום בצירוף הצמדה וריבית כדין. עוד טוענת המדינה כי טענתו של המבקש שלפיה הוא אינו מסוגל לעמוד בתשלום נטענה בעלמא, ולנוכח סכומי הכסף הגבוהים שהרוויח מפעילותו העבריינית נראה כי התמונה היא למעשה הפוכה. באשר לסיכויי הערעור טוענת המדינה כי כתב האישום ייחס למבקש הפקדה של הכנסות בסכומים גבוהים הרבה יותר משהורשע בהם, ושכך המבקש נקט משנה זהירות כאשר קבע את הסכום של 2.5 מיליון ש"ח מתוך הראיות שהונחו לפניו; בתוך כך נטען כי גם הרשעתו בניהול מועדון הבינגו התבססה על ראיות מוצקות. לבסוף, באשר לחילוט, טוענת המדינה כי לא הקרקע היא

שחולטה אלא כספו של המבקש, ושבלאו הכי חילוט והטלת קנס הם כלים שנועדו להשיג מטרות שונות, והם אינם חופפים.

דיון והכרעה

3. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות, ואבאר.

ככלל, אין לעכב את ביצועו של עונש תשלום קנס שהושת על אדם שהורשע. זאת, מאחר שבניגוד לעונש מאסר ולהיגיון שעומד בבסיס האפשרות לעכבו, תשלום קנס ברגיל אינו גורם למי שמערער עליו נזק בלתי הפיך, במידה שבסוף ההליך הערעור יתקבל והקנס יופחת או אף יבוטל (ראו: ע"פ 10209/03 שפיר נ' מדינת ישראל (26.11.2003), פסקה 3; ע"פ 7593/08 ריטבלט נ' מדינת ישראל (8.2.2009), פסקה 22; ע"פ 2707/12 קלמרו נ' מדינת ישראל (5.2.2013), פסקה 3). על כן, ההלכה היא כי בית המשפט לא יעכב את ביצועו של עונש תשלום קנס, אלא אם כן המבקש יוכיח שאין ביכולתו לעמוד בתשלום (ראו למשל ע"פ 29/13 בירנבוים נ' מדינת ישראל (13.1.2013), פסקה 7).

4. בענייננו, המבקש לא הצליח לשכנע כי תשלום הקנס שהושת עליו יגרום לו לנזק בלתי הפיך או שאין ביכולתו לעמוד בו. הימצאותו של המבקש במעצר ממושך אינה כשלעצמה מעידה באופן ישיר על היקף הנכסים הפיננסיים והפיזיים שהוא צבר עובר למעצרו, ושבאמצעותם הוא מסוגל או אינו מסוגל לשלם את הקנס שהוטל עליו; ולמעשה המבקש לא תמך את בקשתו בתשתית עובדתית כלשהי להוכחת היעדר יכולת כלכלית לשאת בתשלום הקנס. יתרה מזאת, מטענות המשיבה ניתן ללמוד כי בשליטת המבקש ישנם נכסים שלא חולטו, מאחר שבניגוד לטענת המבקש - לא הקרקע שבבעלותו היא שחולטה, אלא סכום כסף שהועמד תחתיה; על כן לא מן הנמנע שיש בנכסים שבבעלות המבקש כדי להיפרע את הקנס שהושת עליו. משהמבקש לא הוכיח כי ייגרם לו נזק בלתי הפיך, אזי אין בטיעוניו באשר לסיכויי הערעור כדי לשנות מן התוצאה שאליה הגעתי ביחס לבקשת עיכוב הביצוע. יוער בהקשר זה, כי המבקש טרם הגיש את נימוקי הערעור, וכי במצב דברים זה ממילא אין בכוונתי להתייחס או להביע עמדה בדבר סיכויי הערעור, לרבות לעניין רכיב הקנס.

5. בטרם סיום יוער, כי אין באמור כדי למנוע מן המבקש לפנות למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, שבסמכותו לפרוס או לדחות תשלום חוב ככל שימצא כי קיים צידוק לכך לאחר בחינת יכולותיו של המבקש (ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה יג (21.8.2013)).

סוף דבר, הבקשה נדחת.

ניתנה היום, ט' בסיון התשע"ו (15.6.2016).

ש ו פ ט ת

עמוד 3

